

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Gunnar Gabriel Einlo
info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Teie 20.06.2024 nr 2-1/19188-1

Meie nr

Vastus pöördumisele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles palute selgitusi kolmele küsimusele:

- 1) Kas ja millistel alustel on võimalik puudega isiku kaarti ja pensionitunnistust väljastada vaikimisi lihtkirjaga?
- 2) Kas samade dokumentide väljastamise viisi on võimalik muuta isiku avalduse alusel ning millist avaldust võib aktsepteerida?
- 3) Kuidas võimaldada välisriigi kodanikele krüpteeritud/tähitud kirjade kättetoimetamine, kuis isikul ei ole võimalust esitada digitaalselt allkirjastatud sooviavaldust lihtkirja/krüpteerimata kujul tõendi saamiseks?

Vastuseks Teie küsimustele selgitame järgmist.

Lähtudes kirjeldatud asjaoludest tuleb möönda, et tegemist ei ole mitte niivõrd isikuandmete kaitse kuivõrd turvalise kättetoimetamise viisi kohta käivate küsimustega. Tõsi, Teil kui isikuandmete vastutaval töötlejal lasub ka kohustus tagada andmete konfidentsiaalsus ja Teie küsimused puudutavad just nimelt seda nüanssi. Samas on tegemist küsimusega, millele ei saa inspeksioon ammendavalt vastata ega öelda, kas toimida tuleks üht või teistpidi, sest kättetoimetamise viisi valik on osa riskihindamisest, mille viib läbi andmetöötleja. Tõendite ja kirjade kättetoimetamine ning selle viisi valik on samasugune andmete hoidmise turvalisuse küsimus nagu seda on mistahes elektroonne andmetöötlus, kus tuleb samuti töötlemise viisi valikul teha otsuseid selle kohta, kas risk andmete konfidentsiaalsuse kadumiseks on kõrge või madal ning vastavalt sellele kujundada protsess. Seega kokkuvõtvalt tuleks hinnata kõikide Teie poolt kirjeldatud olukordade puhul riske ning otsustada vastavalt sellele.

Omalt poolt olgu siiski kommentaariks Teie küsimustele öeldud, et esimese küsimuse puhul tuleks hinnata, kui suur on tõenäosus, et lihtkirjaga saadetud dokument võib sattuda võõrastesse kätte. Võrdlusena, ka mitmeid isikuid tõendavaid dokumente edastatakse isikutele lihtkirjaga, kuid Teie poolt kirjeldatud olukord erineb selles, et edastatav dokument sisaldab eriliiki isikuandmeid, milliste töötlemiseks kehtivad kõrgendatud nõuded.

Teise küsimuse puhul näib, et ei ole takistust lihtkirjaga väljastamiseks, eriti kui isikule on nt tahteavalduse tegemisel juhitud ka tähelepanu riskile, et kiri võib näiteks sattuda ka võõraste postkasti. Millist avaldust võib isiku poolt aktsepteerida on pigem küsimus sellest, kuidas Te veendute, et Teile avalduse esitanud isik on see, kellena ta end esitleb ning kuidas tagate seejärel, et isikuandmed (sh eriliigilised) jõuavad hiljem õigetes kätte. Tundub, et see võib olla küsimus, mille osas saab otsuse teha igat juhtumit eraldi hinnates ja üldistavalt ning etteulatavalt

ei saagi öelda, kas üks või teine viis on sobiv või mitte. Ent see on samuti küsimus, mille osas saate läbi viia riskihindamise ja seeläbi otsustada, kas risk andmeid valele isikule väljastada on pigem kõrge või madal.

Kolmanda küsimuse kommentaariks saab korrata juba eelpool öeldut, et tegemist on eelkõige riskide hindamise küsimusega, kuid samas tuleb tagada ka isikutele teenuse kättesaadavus. Paljude riikide sh Euroopa Liidu liikmesriikide riigiasutused suhtlevad oma kodanikega lihtkirja teel sh edastatakse lihtkirjaga näiteks tervishoiuteenuse osutamise arveid. Seega on kindlasti küsimus ühelt poolt andmete turvalises töötlemises, riskide hindamises kas ja kuivõrd tõenäoline on nende sattumine kolmandate isikute kätte, kuid kindlasti ka ühiskonnas kokkulepitud tavanormides, kuidas isikud on harjunud riigiga suhtlema.

Olgugi, et me ei vastanud selgelt Teie küsimustele, loodan, et neist selgitustest oli siiski kasu.

Täiendavate küsimuste korral, vastame hea meelega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor